

ב"ל (תל-אביב-יפו) 44750-10-11 - המוסד לביטוח לאומי נ' ישראל פרגי

ב"ל (תל-אביב-יפו) 44750-10-11 - המוסד לביטוח לאומי נ' ישראל פרגימחוזי עבודה תל-אביב-יפו
ב"ל (תל-אביב-יפו) 44750-10-11
ב"ל (תל-אביב-יפו) 43927-11-11
המוסד לביטוח לאומי
ע"י ב"כ עו"ד ברק בר-נור
נ ג ד

ישראל פרגי
ע"י ב"כ עו"ד בועז דרנס
בית דין אזורי לעבודה בתל-אביב-יפו
[15.01.2013]
כב' השופטת חנה טרכטינגוט
פסק - דין

1. לפני שני ערעורים מאוחדים על החלטת הועדה הרפואית לעררים מיום 1.9.11 אשר החליטה על צירוף נכויותיו של המערער (להלן גם: "המבוטח") כדלקמן:
25% בגין כתף ימין
10% בגין טנטון
10% בגין ליקוי שמיעה
10% בגין C.T.S מימין
10% בגין C.T.S משמאל
10% בגין כתף שמאל
סה"כ נכות 55.7% מעוגל ל- 56%.
הועדה לא הפעילה את תקנה 15, וזאת מהטעם שהנכות אשר נקבעה למבוטח הינה גבוהה מדי.
2. המבוטח הגיש ערעור כנגד אי הפעלת תקנה 15 וכנגד מועד תחילת הנכות המצורפת.
3. המוסד לביטוח לאומי (להלן: "המוסד") הגיש ערעור בנימוק כי הועדה לא נימקה מדוע למרות השיפור במצבו של המבוטח הוא זכאי לצירוף הנכויות.
הועדה לא נימקה ולא קבעה כי צרף הנכויות הוא שהוביל לירידה בהכנסות, במיוחד לא התייחסה לעובדה כי המבוטח הוא בעל שליטה בחברה בה הוא שכיר.

4. אשר לערעור המבוטח, הודיע המוסד כי הוא מסכים להחזיר את עניינו של המבוטח לוועדה הרפואית לעררים על מנת שזו תשקול מחדש במפורט ובמנומק את מועד תחילת צירוף הנכויות, בשים לב להוראת תקנה 20 לתקנות הביטוח הלאומי (קביעת דרגת נכות לנפגעי עבודה) תשט"ז-1956 (להלן: "התקנות").
אשר לתקנה 15, הודיע המוסד כי במידה ויוחזר עניינו של המבוטח לוועדה על יסוד ערעור המוסד, יסכים המוסד כי הועדה תדון שוב בתקנה 15.
5. הועדה נימקה את החלטתה כדלקמן:
"מבחינת א.א.ג. נראית הטבה במצב השמיעה מ- 10% כפי שנקבע ל- 5% לפי 172(1) ב' 3.
לענין הנכות האורטופדית לדעת הועדה אין הטבה אך שיעור אחוזי הנכות שנקבעו לענין כתף ימין וכפות הידיים, על פניו נראים גבוהים למצבו. יחד עם זאת הועדה ממליצה על צירוף נכות, הנכות האורטופדית מגבילה אותו בעבודתו".
6. המוסד טוען כי על הועדה היה לדון מחדש בשיעור נכותו של המערער בכל אחד ואחד מהליקויים שכתוצאה מהם צומצמה הכנסתו.
הועדה סברה שמבחינה אורטופדית אחוזי הנכות שנקבעו לו בעבר גבוהים ממצבו היום, ומבחינת השמיעה קיימת הטבה במצבו ולפיכך היה עליה לקבוע את שיעור נכותו של המבוטח מחדש לפי מצבו היום.
עוד טוען המוסד, כי הועדה היתה מנועה מלכלול את הפגיעה בשמיעתו של המבוטח במסגרת הנכות המצטברת, הואיל ולא היה בנכות זו כדי למנוע מהמבוטח להמשיך בעבודתו.
7. המבוטח טוען כי הקביעה בדבר הנכות הרפואית שנקבעה בעניין השמיעה, כמו גם בתחום האורטופדי, הינה חלוטה. המבחן היחיד והבלעדי לצירוף נכויות הוא האם אופיין של אותן נכויות הביא לירידה ניכרת בשכר. המבוטח מבקש להסתמך על הסכמת המוסד בתיק בל 3561/09 כרמי רחמים - המל"ל, עניין בו הועדה סברה שחלה הטבה באחת מנכויותיו של המבוטח ומשכך לא צירפה אותו.
באותו מקרה הסכים המוסד כי אין רלבנטיות לשאלה האם חלה הטבה באחת הנכויות, כאשר השיקול הבלעדי לאיחוד נכויות הוא האם אופיין המצטבר של הנכויות הביא להפסקת עבודתו או לצמצום הכנסתו של המערער, בשים לב לנכויות שנקבעו על ידי הועדה.
על פי הפסיקה על המוסד לנהוג באחידות בהחלטותיו כלפי מבוטחיו.
8. סעיף 121 לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב] תשנ"ה-1995 קובע:
"על אף הוראות סעיף 120, רשאי השר לקבוע, באישור ועדת העבודה והרווחה, נסיבות שלפיהן תובא בחשבון לצורך הגדלת דרגת הנכות אף נכות קודמת כתוצאה מפגיעה בעבודה אשר בשלה שולמה או משתלמת גמלה לפי סימן ה', אם עקב האופי המצטבר של הנכויות נפגע במידה ניכרת כושר השתכרותו של נכה העבודה".
9. תקנה 12 לתקנות קובעת:

- 12". הנסיבות שלפיהן תובא בחשבון נכות מעבודה קודמת לצורך הגדלת דרגת נכות מעבודה של נכה עבודה לפי סעיף 121 לחוק (להלן: "דרגת הנכות המצטברת") הן אלה:
- (1) כתוצאה מהאופי המצטבר של הנכויות צמצם נכה מעבודה בדרך קבע את הכנסתו מעבודה או ממשלח יד ב-50% או יותר לעומת הכנסתו הממוצעת ברבע השנה שקדם ליום שבעדו מגיעים לו לראשונה דמי פגיעה עקב הפגיעה בעבודה האחרונה או ליום שבו חלה לאחרונה לפי סימן ג' החמרה בדרגת הנכות שעליה הוגשה התביעה לצירוף הנכויות; בפסקה זו, "הכנסה" - כמשמעותה בסעיף 98(ב) לחוק;
- (2) צירוף דרגות הנכות מעבודה עשוי לזכות את הנכה באחת מאלה:
- (א) קצבה במקום מענק;
- (ב) דרגת נכות כאמור בתקנה 16.
- 12 א. הועדה או ועדה רפואית לערעורים לפי תקנה 27 (להלן: "הועדה לערעורים"), לפי הענין, תקבע את דרגת הנכות המצטברת לאחר שפקיד התביעות יאשר שהתקיימו בנכה העבודה הנסיבות כאמור בתקנה 12.
- 12 ב. (א) הועדה או הועדה לערעורים, לפי הענין, תקבע מחדש, בהתאם למבחנים שהם בתוקף ביום הקביעה, את דרגת הנכות המצטברת לפי אחוזי הנכות שבתוספת לגבי כל פגיעה בעבודה המובאת בחשבון לענין צירוף דרגות הנכות.
- (ב) דרגת נכות מצטברת תחושב באופן ובסדר המפורטים בתקנה 11(ב)."
10. תקנה 12 א' קובעת את חלוקת הסמכויות בין פקיד התביעות לוועדה בקשר לקביעת דרגת הנכות המצטברת. "על פי חלוקה זו פקיד התביעות הוא, לכאורה, האיש המוסמך לקבוע, אם התקיימו התנאים המנויים בסעיף 1 ו-2 לתקנה 12 לתקנות. כלומר, פקיד התביעות הוא זה שצריך לקבוע, אם כתוצאה מהאופי המצטבר של הנכויות צומצמה הכנסת הנכה מן העבודה ב-50% או יותר, והוא שצריך לקבוע, אם צירוף דרגות הנכות מזכה את המערער בקצבה במקום מענק, או בדרגת נכות כאמור בתקנה 16 לתקנות.
- אישור פקיד התביעות לקיומם של שני תנאים אלה פותח את שער הכניסה לדיוני הועדה הרפואית, שהיא זו שצריכה לקבוע את דרגת הנכות המצטברת.
- הסמכות המוענקת לפקיד התביעות בעניינים אלה קבועה, לכאורה, במפורש בתקנה 12 א' לתקנות במילים: "לאחר שפקיד התביעות יאשר שהתקיימו בנכה הנסיבות כאמור בתקנה 12". נסיבות אלה הן כל אלה הנזכרות בתקנה 12, לרבות הקשר הסיבתי בין האופי המצטבר של הנכויות והירידה בהכנסות.
- הענקת סמכות לפקיד התביעות בכל הנוגע לקביעה, האם חל צמצום ב-50% או יותר בהכנסתו של נפגע העבודה לעומת הכנסתו לפני הפגיעה היא טכנית עובדתית, אך הענקת סמכות גם לגבי קביעת הקשר הסיבתי בין האופי המצטבר של הנכויות והצמצום בהכנסות, מחייבת חוות דעת רפואית, ואין היא בתחום מומחיותו של פקיד התביעות" (עב"ל (ארצי) 1288/04 יוסף טננבאום - המוסד לביטוח לאומי, ניתן ביום 1.1.06).
11. על הועדה הרפואית לקבוע את הקשר הסיבתי בין הפגיעה בכושר ההשתכרות לבין האופי המצטבר של הנכויות.

- תקנה 12 ב (א) קובעת כי הועדה תקבע מחדש, בהתאם למבחנים שהם בתוקף ביום הקביעה, את דרגת הנכות המצטברת לפי אחוזי הנכות שבתוספת לכל פגיעה בעבודה המובאת בחשבון לעניין צירוף דרגת הנכות. המוסד טוען כי סעיף זה מסמך את הועדה לדון מחדש בכל אחת מדרגות הנכות אשר צירופן מתבקש. 12. אינני מקבלת טענה זאת.
- סעיף 12 ב (א) אינו נועד לשמש דרך העוקפת את דרכי הערעור או הבדיקה מחדש אשר נקבעו בתקנות. תפקיד הועדה הרפואית מצטמצם בקביעה האם אופיין המצטבר של הנכויות הביא לצמצום בהכנסות המבוטח בשים לב לנכויות אשר נקבעו לו.
- ככל שהמוסד סבור כי קיימת הטבה במצבו של המבוטח ביחס למי מהנכויות אשר נקבעו, פתוחה הדרך לפעול על פי תקנה 37 לתקנות אשר עניינה דיון מחדש לפי בקשת רופא מוסמך.
13. כאשר בפני הועדה מונח עניינו של מבוטח, שלו מספר פגימות כמו בענייננו, עליה לבחון את הקשר הסיבתי שבין הפגיעה בכושר ההשתכרות לבין האופי המצטבר של כל אחת מהנכויות. בענייננו קבעה הועדה כי הנכות האורטופדית מגבילה את המבוטח בעבודתו. הועדה לא התייחסה לקשר הסיבתי בין הצטברות הירידה בשמיעה ליתר הנכויות לבין הפגיעה בכושר ההשתכרות. לפיכך יש להחזיר את עניינו של המבוטח לוועדה לצורך התייחסות מנומקת לעניין זה.
14. אשר לתקנה 15, הנמקת הועדה כי אין מקום להפעיל את התקנה מהטעם כי הנכות אשר ניתנה למבוטח גבוהה מדין אינה כדין. לפיכך על הועדה להתייחס במפורט ובמנומק גם להפעלת תקנה 15.
15. אשר על כן עניינו של המערער מוחזר לוועדה הרפואית לעררים על מנת: א. הועדה תנמק מדוע בצירוף הנכות בענין השמיעה יש כדי להשפיע על כושר עבודתו של המבוטח. תשומת לב הועדה כי גובה הנכות נקבע בהחלטה חלוטה. ב. הועדה תתייחס במפורט למועד תחילת הנכות המצטברת. הועדה תנמק את החלטתה. תשומת לב הועדה כי היא רשאית לסטות ממועד הגשת הבקשה לצירוף נכויות. ג. הועדה תשקול שוב הפעלת תקנה 15.
- תשומת לב הועדה כי קביעת הנכות האורטופדית הינה קביעה חלוטה.
16. המוסד ישלם למבוטח הוצאות ושכ"ט עו"ד בסכום כולל של 3,000 ₪ וזאת תוך 30 יום מהמצאת פסק הדין. הצדדים רשאים להגיש בקשת רשות ערעור על פסק דין זה לבית הדין הארצי לעבודה תוך 30 יום מהמצאתו. ניתן היום, ד' שבט תשע"ג, (15 ינואר 2013), בהעדר הצדדים.